

6 Bijlagen

1. Algemene criteria of vangnetcriteria

Deze criteria dienen een tweeledig doel: ze fungeren als informatiebron voor opdrachtgever en architect, en als toetsingskader voor welstandscommissie en gemeente.

A. de plaatsing van het gebouw in de (te verwachten) omgeving moet voldoen aan de volgende punten:

1. de specifieke terreinomstandigheden moeten worden benut (denk aan: helling van het terrein, speciale locatie, ligging in het landschap);
2. het gebouw moet passen in, zich aanpassen aan of een antwoord vormen op de karakteristiek van de bestaande omgeving (denk aan straatwand, open/ gesloten bebouwing, hoeksituatie, openbare ruimte, stedenbouwkundige context), en/ of het gebouw moet passen in, zich aanpassen aan of een antwoord vormen op de toekomstige omgeving (denk aan: stedenbouwkundige visie, reeds goedgekeurde belendingen).

B. het uiterlijk van het gebouw op zichzelf moet voldoen aan de volgende punten:

1. met betrekking tot de **HOOFDVORMEN**:

- a. de massaopbouw moet overeenstemmen met de structuur van de plattegronden;
- b. de bouwmassa's moeten harmonieus zijn van vorm, afmetingen en verhoudingen en ze moeten duidelijk samenhang en richting vertonen;
- c. de plattegronden moeten duidelijk gestructureerd en harmonieus zijn van vorm, afmetingen en verhoudingen;
- d. de dakvorm(en) moeten passen bij het ontwerp en aansluiten bij de gekozen (richting van) de plattegrond(en);

2. met betrekking tot de **GEVELS**:

- a. het algemeen karakter van alle gevels moet met elkaar overeenstemmen.,
- b. de vorm, afmetingen en verhoudingen van de gevelelementen (zoals ramen en deuren) moeten in harmonie en verhouding zijn tot het totale gevelvlak;
- c. er moet eenheid of verwantschap bestaan tussen de gevelelementen;
- d. de plaatsing van de gevelelementen moet relatie vertonen.
- e. de vormgevende details moeten in overeenstemming zijn met de stijl van het ontwerp.

3. met betrekking tot de **DAKEN**:

- a. de dakhelling en het dakvlak moeten in goede verhouding staan tot de gevels;
- b. schoorstenen e.d. moeten zoveel mogelijk gestructureerd. in het dakvlak worden opgenomen;
- c. de vorm, afmetingen en verhoudingen van dakkapellen moeten relatie vertonen met en ondergeschikt zijn aan het dakvlak en de totale bouwmassa;
- d. de aansluitingen op de gevels dienen zorgvuldig te worden vormgegeven.

4. met betrekking tot **KLEUR- EN MATERIAALGEBRUIK**:

- a. het kleur- en materiaalgebruik moet in overeenstemming zijn met het karakter van het ontwerp;
- b. het materiaal moet goed (technisch) toepasbaar zijn voor de gekozen vormgeving en detaillering.

C. het uiterlijk van het gebouw in relatie tot de (te verwachten) omgeving moet voldoen aan de volgende punten:

1. de hoofdvorm en het algemene karakter van de gevels moet passen in, zich aanpassen aan of een antwoord vormen op de (te verwachten) omgeving zoals vastgelegd in het bestemmingsplan;
2. het kleur- en materiaalgebruik van met name gevels en daken moet passen in de (te verwachten) omgeving.

2. Loketcriteria – Criteria voor kleine, veelvoorkomende bouwwerken)

Deze criteria dienen om snel een advies af te kunnen geven voor kleine veelvoorkomende bouwwerken. Om te kunnen beoordelen of een bouwplan een vrij bouwwerk betreft, dan wel een lichte of reguliere vergunningsprocedure behoeft wordt verwezen naar de website www.vrom.nl/bouwvergunningen_online. Actuele informatie over Woningwet en Bouwbesluit is te vinden op www.vrom.nl/bouwregelgeving. Bij het loket van de gemeentelijke afdeling Vergunningen en Handhaving zijn tevens folders hierover verkrijgbaar.

In dit hoofdstuk worden de welstandscriteria gegeven voor de ambtelijke toets van enkele veel voorkomende kleine bouwplannen, waaronder ook licht vergunningplichtige bouwwerken. In tegenstelling tot alle eerder beschreven relatieve welstandscriteria gaat het in deze paragraaf om vrijwel absolute, objectieve criteria die de planindieners vooraf maximale duidelijkheid geven.

Licht vergunningplichtige plannen die aan deze criteria voldoen worden in principe niet aan de welstandscommissie voorgelegd maar beoordeeld door een ambtenaar, die daartoe door burgemeester en wethouders is gemandateerd. Alleen als zo'n bouwplan niet aan de loketcriteria voldoet of wanneer er sprake is van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van deze criteria, wordt het plan aan de welstandscommissie voorgelegd. De welstandscommissie maakt in dergelijke gevallen tevens gebruik van de gebiedsgerichte, de objectgerichte en de algemene welstandscriteria. Van zo'n bijzondere situatie is in ieder geval sprake bij door het Rijk, de provincie of de gemeente aangewezen monumenten.

De in deze paragraaf genoemde trendsetters zijn de reeds eerder in het betreffende gebied en in vergelijkbare situatie goedgekeurde ingrepen, zoals bijvoorbeeld een bepaalde dakkapel op een bepaald type woning. Ook kan bij een nieuwbouwproject een aanpassing als optie zijn mee ontworpen, bijvoorbeeld een carport aan de voorzijde van een woning. Indien deze ingreep bij de beoordeling voor de bouwvergunning eveneens goedkeuring heeft gekregen is dat een trendsetter.

Loketcriteria zijn gegeven voor de volgende kleine veelvoorkomende bouwwerken:

- aan- en/of uitbouwen
- bijgebouwen en overkappingen
- dakkapellen
- dakramen, zonnepanelen en zonnecollectoren
- gevelwijzigingen
- erf- en perceelafscheidings
- rolhekken, luiken, rolluiken
- spriet-, staaf- of schotelantennes
- reclames.

AAN- EN/ OF UITBOUWEN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Een aan- of uitbouw is een grondgebonden toevoeging van één bouwlaag aan een gevel van een gebouw. Een uitbouw is rechtstreeks uit het gebouw toegankelijk, bij een aanbouw hoeft dat niet het geval te zijn. Aan- en uitbouwen worden in grote hoeveelheden gerealiseerd. Als ze zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, zijn ze voor het straatbeeld zeer bepalend. Daarom streeft de gemeente in gebieden met een eenvormige bouwstijl naar een herhaling van uniforme exemplaren die passen bij het karakter van de gebouwen en de straat. Belangrijk is dat de contouren en het silhouet van het oorspronkelijke gebouw of bouwblok zichtbaar blijven en dat de aan- of uitbouw qua uitstraling en volume ondergeschikt is aan het oorspronkelijke gebouw.

Een kleine aan- of uitbouw op het achtererf of zijerf is binnen bepaalde randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat zo'n aan- of uitbouw niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij een vergunningsvrije aan- of uitbouw achteraf ingrijpen als deze in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Vergunningsvrije aan- of uitbouwen die voldoen aan de onderstaande welstandscriteria vallen in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Bouwen en Wonen aanbevolen.

Bij een vergunningplichtige aan- of uitbouw treedt het bestemmingsplan in eerste instantie regelend op voor wat betreft plaatsing en maatvoering.

De onderstaande welstandscriteria zijn bruikbaar voor een aan- of uitbouw waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd en die volgens het bestemmingsplan is toegestaan. Voldoet het plan aan deze criteria dan kan de gemandateerde ambtenaar het positieve welstandsoordeel geven. Voldoet het bouwplan niet aan deze criteria of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van de criteria, dan wordt het bouwplan aan de welstandscommissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens gebruik maakt van de gebiedsgerichte c.q. objectgerichte en de algemene welstandscriteria. Van zo'n bijzondere situatie is in ieder geval sprake bij door het Rijk, de provincie of de gemeente aangewezen monumenten.

TRENDSETTER

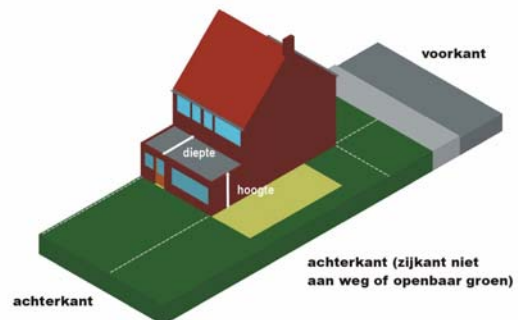
Een aan- of uitbouw voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek is aan een eerder voor het betreffende bouwblok of straat door de welstandscommissie goedgekeurde en als zodanig aangewezen trendsetter. Informatie over de trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

LOKETCRITERIA VOOR EEN AAN- OF UITBOUW

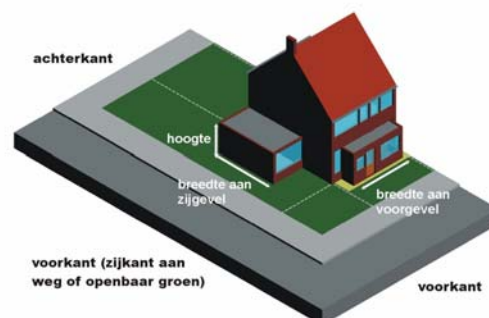
Als er geen trendsetter is, voldoet een aan- of uitbouw in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- op het achtererf alleen in de vorm van een uitbouw over de gehele of gedeeltelijke gevelbreedte.
- op het voorerf alleen in de vorm van een uitbouw als kleine erker of deurportaal ter maximale breedte van de bestaande gevelopening.
- materiaal, kleur, detaillering en vormgeving in overeenstemming met het hoofdgebouw.
- kappen niet toegestaan, met uitzondering van serres, die mogen worden voorzien van een licht hellende glaskap, maximaal 20°.
- muurdammen ter weerszijde van de pui, afgedekt met een daktrim of een boeiboord met een maximale hoogte van 0,30 meter.
- geen secundaire aan- of uitbouw (bijv. uitbouw aan uitbouw of bijgebouw).
- de aan- of uitbouw moet voldoen aan eventuele specifieke criteria voor aan- en/of uitbouwen uit het gebiedsgerichte beoordelingskader.

Uitbouw over gehele gevelbreedte op achtererf

Uitbouw in de vorm van een kleine erker op voorerf en uitbouw terugliggend van voorgevellijn, op zijerf

BIJGEBOUWEN EN OVERKAPPINGEN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Een bijgebouw is een grondgebonden bouwwerk van één bouwlaag dat bij een hoofdgebouw hoort en los van het hoofdgebouw op het erf of de kavel staat; meestal bedoeld als schuur, tuinhuis of garage. Een overkapping is een grondgebonden bouwwerk van één bouwlaag. De overkapping staat los op het erf of tegen het hoofdgebouw aan en is meestal bedoeld als carport. De gemeente streeft in principe naar gedekte kleuren en een eenvoudige kapvorm. Bijgebouwen en overkappingen moeten qua uitstraling en volume ondergeschikt zijn aan het hoofdgebouw.

Een klein bijgebouw of een kleine overkapping op het achtererf of zijerf is binnen bepaalde randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat zo'n bijgebouw of overkapping niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij een vergunningsvrij bijgebouw of vergunningsvrije overkapping achteraf ingrijpen als het deze ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Vergunningsvrije bijgebouwen of overkappingen die voldoen aan de onderstaande welstandscriteria vallen in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Vergunningen en Handhaving aanbevolen.

Bij een vergunningplichtig bijgebouw of vergunningplichtige overkapping treedt het bestemmingsplan in eerste instantie regelend op voor wat betreft plaatsing en maatvoering.

De onderstaande welstandscriteria zijn bruikbaar voor een bijgebouw of overkapping waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd en die volgens het bestemmingsplan is toegestaan. Voldoet het plan aan deze criteria dan kan de gemandateerde ambtenaar het positieve welstandsoordeel geven. Voldoet het bouwplan niet aan deze criteria of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van deze criteria dan wordt het bouwplan aan de welstandscommissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens gebruik maakt van de gebiedsgerichte c.q. de objectgerichte en de algemene welstandscriteria. Van zo'n bijzondere situatie is in ieder geval sprake bij door het Rijk, de provincie of de gemeente aangewezen monumenten.

TRENDSETTER

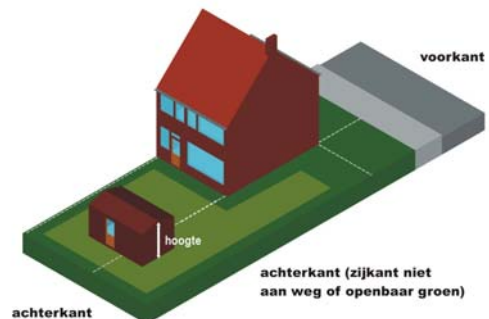
Een bijgebouw of overkapping voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek is aan een eerder voor het betreffende bouwblok door de welstandscommissie goedgekeurde en als zodanig aangewezen trendsetter. Informatie over trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

SNELTOETSCRITERIA VOOR EEN BIJGEBOUW OF OVERKAPPING

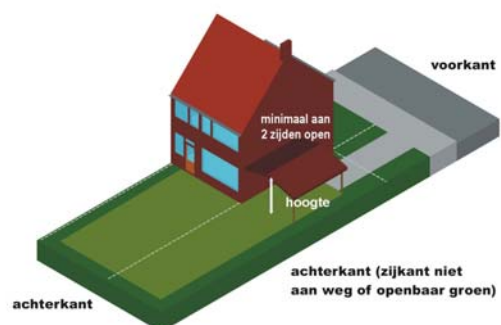
Als er geen trendsetter is, voldoet een bijgebouw of overkapping in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- materiaal, kleur, detaillering en vormgeving zoveel mogelijk aansluiten bij reeds aanwezige bijgebouwen in de omgeving. In geval van een tuinhuisje mag het kleur- en materiaalgebruik ook zijn afgestemd op het tuinkarakter.
- rechthoekige plattegrond.
- geen opvallende details en kleuren.
- licht hellend van maximaal 20° of plat dak en niet meer dan 0,20 meter overstek.
- hoogte boeiboord maximaal 0,30 meter.
- voor de voorgevellijn mag een overkapping geen tot de constructie zelf behorende wanden hebben; achter de voorgevellijn mag een overkapping maximaal drie wanden hebben, waarvan twee die tot de constructie zelf behoren;
- het bijgebouw of de overkapping moet voldoen aan eventuele specifieke criteria voor bijgebouwen of overkappingen uit het gebiedsgerichte beoordelingskader.

Eenvoudig bijgebouw op het achtererf

Overkapping tegen het hoofdgebouw op het zijerf

DAKKAPELLEN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Een dakkapel is een bescheiden uitbouw op een hellend dakvlak, bedoeld om de lichttoevoer te verbeteren en het bruikbaar woonoppervlak te vergroten. Vanuit de openbare ruimte zijn dakkapellen zeer bepalend voor het straatbeeld. Het plaatsen van een dakkapel verstoort al snel het karakter van de bouwmassa en het straatbeeld. Dakkapellen moeten daarom bij voorkeur aan de van de straat afgekeerde zijde worden aangebracht. Een dakkapel aan de voorzijde mag niet te overheersend zijn in het straatbeeld.

Een dakkapel op het achterdakvlak of het zijdakvlak is binnen ruime randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de dakkapel niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij een vergunningsvrije dakkapel achteraf ingrijpen als deze in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Vergunningsvrije dakkapellen die voldoen aan de onderstaande welstandscriteria vallen in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Bouwen en Wonen aanbevolen.

De onderstaande welstandscriteria voor dakkapellen gelden voor de dakkapellen die niet voldoen aan de randvoorwaarden voor het vergunningsvrij aanbrengen hiervan en waarvoor een lichte bouwvergunning moet worden aangevraagd.

Voldoet het plan aan deze criteria dan kan de gemandateerde ambtenaar in principe het positieve welstandsoordeel geven. Voldoet het bouwplan niet aan deze criteria of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van deze criteria dan wordt het bouwplan aan de welstandsc commissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens gebruik maakt van de gebiedsgerichte c.q. de objectgerichte en de algemene welstandscriteria. Van zo'n bijzondere situatie is in ieder geval sprake bij een complexe samengestelde dakvorm (mansardekap, schildkap, e.d.) of bij een dakhelling die minder is dan 40 graden. Mogelijk zijn voor deze aanvragen wel goedgekeurde trendsetters beschikbaar. Tevens is van zo'n bijzondere situatie sprake bij door het Rijk, de provincie of de gemeente aangewezen monumenten.

Ook dakkapellen aan de voorzijde worden als bijzondere situatie gezien. Deze worden altijd aan de welstandsc commissie voorgelegd (tenzij identiek aan een reeds goedgekeurde trendsetter, ook mogelijk bij mansardekap). De welstandsc commissie beoordeelt allereerst of in het specifieke geval een dakkapel aan de voorzijde het straatbeeld en het dakvlak niet te zeer verstoort. Als de commissie wat dat betreft geen bezwaar ziet wordt de dakkapel beoordeeld op grond van de onderstaande criteria, waarbij de breedte van de dakkapel een belangrijk criterium is (en maximaal 50% kan zijn).

Voor dakkapellen op achterdakvlakken en zijdakvlakken, die normaliter vergunningsvrij zijn, zijn de welstandscriteria richtinggevend. In deze gevallen geldt: als een dakkapel niet binnen de ruime randvoorwaarden past voor het vergunningsvrij aanbrengen daarvan, voldoet deze vrijwel zeker niet aan redelijke eisen van welstand.

TRENDSETTER

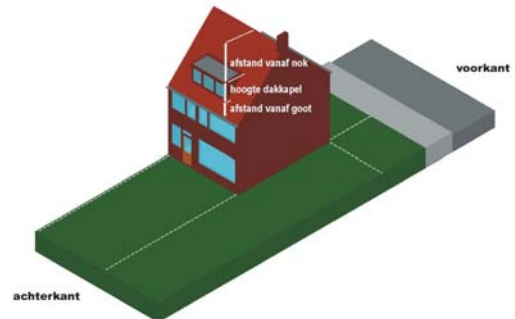
Een dakkapel voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek is aan een eerder voor het betreffende bouwblok of straat door de welstandscommissie goedgekeurde en als zodanig aangewezen trendsetter. Informatie over de trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

LOKETCRITERIA VOOR EEN DAKKAPEL

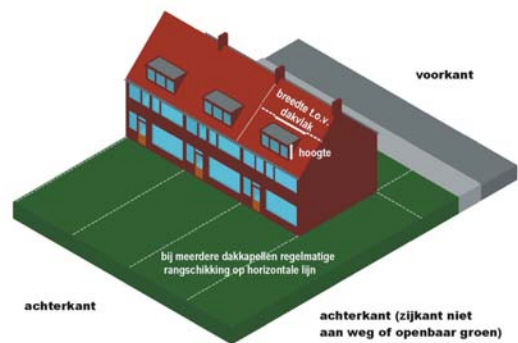
Als er geen trendsetter is, voldoet een dakkapel in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- dakkapel laag in het dakvlak geplaatst, bij asymmetrische kap alleen op de onderste verdieping.
- geen twee dakkapellen boven elkaar omdat dit het dakvlak in ernstige mate verstoort.
- geen dakkapel op het hoogste (flauwe) deel van een mansardekap omdat dit teveel gaat overheersen ten opzichte van het dakvlak.
- geen dakkapel bij een dakhelling van minder dan 30 graden omdat dit teveel gaat overheersen ten opzichte van het dakvlak.
- de onderzijde van de dakkapel begint uit het dakvlak en niet uit de goot in het verlengde van de onderliggende gevel, tussen dakkapel en goot moet minimaal 0,50 meter aanwezig zijn.
- de dakkapel mag niet uit de nok komen, met uitzondering van oude woningen met een dakhelling van minder dan 40 graden, dit altijd ter beoordeling van de welstandscommissie.
- de dakkapel mag de beeldwerking van een eventueel aanwezige schoorsteen niet verstoren.
- de onderdorpel van het glaskozijn moet direct aansluiten op het dakvlak, dakkapellen met een gesloten, kistachtige borstwering zijn niet toegestaan.
- dakkapellen op een doorgaand dakvlak moeten minimaal 0.50 meter uit de erfscheiding worden aangebracht.
- een dakkapel op het achterdakvlak of het zijdakvlak mag niet tot gevolg hebben dat het dakvlak waarop de dakkapel wordt gebouwd voor meer dan helft wordt ingenomen door dakkapellen, dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren.
- waar een dakkapel op het voordakvlak mogelijk is, moet de breedte in goede verhouding zijn tot het dakvlak en nooit breder dan de helft van de breedte van het dakvlak.
- een dakkapel op het voordakvlak wordt niet gecombineerd met dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren.
- bij meerdere exemplaren op een doorgaand voordakvlak een regelmatige rangschikking op een horizontale lijn.
- dubbele dakkapellen (over twee woningen) zijn niet toegestaan wegens verstoring van het gevelritme, dit met uitzondering van een gelijktijdige aanvraag en uniforme realisering voor een heel complex of bouwblok. Dit geldt eveneens voor twee-onder-een-kapwoningen.
- de dakkapel moet plat worden afgedekt omdat de dakhelling meestal niet steil genoeg is voor een aangepaste dakkapel en de zijwangen in zo'n geval teveel gaan overheersen. Alleen bij steile kappen met een hellingshoek van meer dan 48 graden is aankappen mogelijk.
- materiaal, kleur, detaillering en vormgeving in overeenstemming met het hoofdgebouw, zijwangen in een kleur die qua lichtreflectie overeenkomt met het dakvlak.
- de dakkapel moet voldoen aan eventuele specifieke criteria voor dakkapellen uit het gebiedsgerichte beoordelingskader.

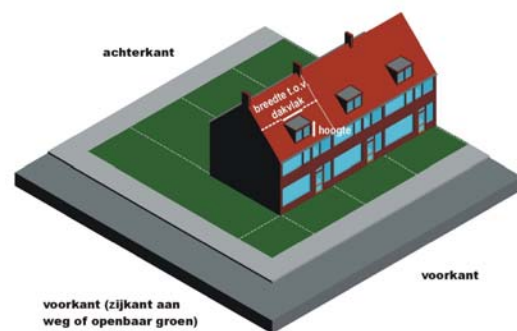
Tussen dakkapel en goot moet minimaal 0,50 meter aanwezig zijn en de dakkapel mag niet uit de nok komen

Dakkapellen op een doorgaand dakvlak minimaal 0,50 meter uit de erfscheiding

Waar een dakkapel op het voordakvlak volgens de welstandscommissie mogelijk is, mag deze nooit breder zijn dan de helft van de breedte van het dakvlak

DAKRAMEN, ZONNEPANELEN EN ZONNECOLLECTOREN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Een dakraam is een raam in een hellend dak, waarbij de hoofdvorm van het dakvlak behouden blijft en dakbedekking rondom aanwezig is. Een zonnepaneel is een paneel dat kan worden aangebracht op het dak en dat dient voor energieopwekking. Een zonnecollector is een collector die kan worden aangebracht op het dak en die dient voor warmteopwekking. Dakramen, zonnepanelen en zonnecollectoren zijn minder dominant in het straatbeeld dan dakkapellen omdat de dakvorm behouden blijft.

Het aanbrengen van dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren op alle dakvlakken is binnen ruime randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat het aanbrengen daarvan niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij het vergunningsvrij aanbrengen hiervan achteraf ingrijpen als ze in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Vergunningsvrije dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren die voldoen aan de onderstaande welstandscriteria vallen in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Vergunningen en Handhaving aanbevolen.

De welstandscriteria voor dakramen, zonnepanelen en zonnecollectoren gelden met name bij het aanbrengen hiervan op aangewezen monumenten. Omdat daarbij sprake is van een bijzondere situatie worden dergelijke plannen altijd ter beoordeling voorgelegd aan de welstandscommissie. Voldoet het plan niet aan de onderstaande criteria of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid daarvan dan maakt de welstandscommissie bij de beoordeling tevens gebruik van de gebiedsgerichte c.q. objectgerichte en de algemene welstandscriteria.

In de overige gebieden zijn dakramen, zonnepanelen en zonnecollectoren binnen de daarvoor geldende regels vergunningsvrij en zijn de welstandscriteria richtinggevend. In deze gebieden geldt: als een dakraam, zonnepaneel of zonnecollector niet past binnen de ruime randvoorwaarden voor het vergunningsvrij aanbrengen daarvan, voldoet deze vrijwel zeker niet aan redelijke eisen van welstand.

TRENDSETTER

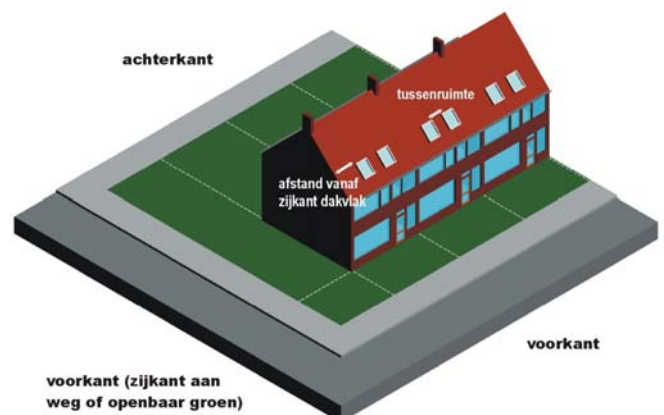
Een dakraam, zonnepaneel of zonnecollector voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als dit identiek is aan een voor het betreffende bouwblok of in de betreffende straat eerder als zodanig door de welstandscommissie goedgekeurde trendsetter. Informatie over trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

LOKETCRITERIA VOOR EEN DAKRAAM, ZONNEPANEEL OF ZONNECOLLECTOR

Als er geen trendsetter is, voldoet een dakraam of een zonnepaneel in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- laag in het dakvlak geplaatst, bij asymmetrische kap alleen op de onderste verdieping.
- niet op het hoogste (flauwe) deel van een mansardekap omdat dit teveel gaat overheersen ten opzichte van het dakvlak.
- de onderzijde van dakraam, zonnepaneel of zonnecollector begint uit het dakvlak en niet uit de goot in het verlengde van de onderliggende gevel, tussen de goot en het dakraam, het zonnepaneel of de zonnecollector moet minimaal 0,50 meter aanwezig zijn.
- een dakraam, zonnepaneel of zonnecollector mag niet uit de nok komen.
- een dakraam, zonnepaneel of zonnecollector mag de beeldwerking van een eventueel aanwezige schoorsteen niet verstoren.
- dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren op een doorgaand voordakvlak moeten minimaal 0.50 meter uit de erfscheiding worden aangebracht.
- een dakraam, zonnepaneel of zonnecollector op het achterdakvlak of het zijdakvlak mag niet tot gevolg hebben dat het dakvlak waarin deze wordt geplaatst voor meer dan helft wordt ingenomen door dakkapellen, dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren.
- dakramen, zonnepanelen of zonnecollectoren op het voordakvlak tot maximaal de helft van de dakbreedte en niet combineren met een dakkapel.
- bij meerdere exemplaren op een doorgaand dakvlak een regelmatige rangschikking op een horizontale lijn met een minimale tussenruimte van 1.00 meter.
- dakraam, zonnepaneel of zonnecollector ligt verzonken in het dakvlak.
- het dakraam, het zonnepaneel of de zonnecollector moet voldoen aan eventuele specifieke criteria voor uit het gebiedsgerichte beoordelingskader.

Bij meerdere exemplaren op doorgaand dakvlak een regelmatige rangschikking op een horizontale lijn met een minimale tussenruimte van 1.00 meter

GEVELWIJZIGINGEN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Van een gevelwijziging is sprake bij het veranderen of verplaatsen van een kozijn, venster, raam, deur of gevelpaneel in de buitenmuur van een gebouw. Omdat de opbouw van de gevel een belangrijk onderdeel is van de architectonische vormgeving van het gebouw en de straatwand moeten ook de gevelwijzigingen zorgvuldig worden ontworpen. In principe mag de samenhang en de ritmiek in straatwanden niet worden verstoord door incidentele gevelwijzigingen.

Een gevelwijziging in de achtergevel of een zijgevel van een gebouw is binnen bepaalde randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de gevelwijziging niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij een vergunningsvrije gevelwijziging achteraf ingrijpen als deze in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Een vergunningsvrije gevelwijziging die voldoet aan de onderstaande welstandscriteria valt in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Vergunningen en Handhaving aanbevolen.

De hieronder genoemde welstandscriteria zijn bruikbaar voor een gevelwijziging waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd. Voldoet het plan aan deze criteria dan kan de gemandateerde ambtenaar het positieve welstandsoordeel geven. Voldoet het bouwplan niet aan deze criteria of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van deze criteria dan wordt het bouwplan aan de welstandsc commissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens gebruik maakt van de gebiedsgerichte en de algemene welstandscriteria. Van zo'n bijzondere situatie is in ieder geval bij door het Rijk, de provincie of de gemeente aangewezen monumenten.

TRENDSETTER

Een gevelwijziging voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek is aan een eerder voor het betreffende bouwblok of straat door de welstandsc commissie goedgekeurde en als zodanig aangewezen trendsetter. Informatie over de trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

LOKETCRITERIA VOOR EEN GEVELWIJZIGING

Als er geen trendsetter is, voldoet een kozijn- en/of gevelwijziging in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- materiaal, kleur, detaillering en vormgeving identiek aan het hoofdgebouw.
- indien de wijziging plaatsvindt aan een gevel die grenst aan de openbare ruimte mag de samenhang en ritmiek van de straatwand niet worden verstoord.
- de kozijn- en/of gevelwijziging moet voldoen aan eventuele specifieke criteria voor gevelwijzigingen uit het gebiedsgerichte beoordelingskader.

ERF- EN PERCEELAFSCHEIDINGEN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Erf- en perceelafscheidings zijn bouwwerken op of nabij de erfgrans, bedoeld om het erf of perceel af te scheiden van een buurerf of van de openbare weg. Erfafscheidings aan de openbare weg zijn van grote invloed op de ruimtelijke kwaliteit. De gemeente streeft ernaar een rommelige indruk door een te grote verscheidenheid aan erfafscheidings te voorkomen. Erfafscheidings moeten op een zorgvuldige en professionele manier worden geplaatst en moeten worden gemaakt van duurzame materialen.

Het plaatsen van een erf- of perceelafscheiding is binnen bepaalde randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de erf- of perceelafscheiding niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij een vergunningsvrije erfafscheiding achteraf ingrijpen als deze in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Een vergunningsvrije erf- of perceelafscheiding die voldoet aan de onderstaande welstandscriteria valt in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Vergunningen en Handhaving aanbevolen.

Bij vergunningplichtige erf- en perceelafscheidings treedt het bestemmingsplan in eerste instantie regelend op voor wat betreft plaatsing en maatvoering. Vaak geldt dat deze vóór de voorgevelrooilijn maximaal 1.00 meter en achter de voorgevellijn maximaal 2.00 meter hoog mogen zijn. Nadere informatie kunt u krijgen bij het loket van de afdeling Vergunningen en Handhaving van uw gemeente.

De onderstaande welstandscriteria zijn bruikbaar voor erf- en perceelafscheidings waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd en die volgens het bestemmingsplan zijn toegestaan. Voldoet het plan aan deze criteria dan kan de gemandateerde ambtenaar het positieve welstandsoordeel geven. Voldoet het bouwplan niet of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van de criteria dan wordt het bouwplan aan de welstandscommissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens gebruik maakt van de gebiedsgerichte en de algemene welstandscriteria. Van zo'n bijzondere situatie is in ieder geval sprake bij door het Rijk, de provincie of de gemeente aangewezen monumenten.

TRENDSETTER

Een erf- of perceelafscheiding voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek is aan een eerder voor het betreffende bouwblok of straat door de welstandscommissie goedgekeurde en als zodanig aangewezen trendsetter. Informatie over de trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

LOKETCRITERIA VOOR EEN ERF- OF PERCEELAFSCHEIDING

Als er geen trendsetter is, voldoet een erfafscheiding in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- materiaal overeenkomstig een eventuele aangrenzende erfafscheiding, overeenkomstig het hoofgebouw of uitgevoerd in metselwerk of hout of ander natuurlijk en niet snel verwerend materiaal of deugdelijk gaaswerk.
- geen toepassing van kunststof, staal, beton, rietmatten of vlechtschermen.
- kleur overeenkomstig een eventuele aangrenzende erfafscheiding, afgestemd op het hoofgebouw of uitgevoerd in donkere kleurtinten.
- de erfafscheiding moet voldoen aan eventuele specifieke criteria voor erfafscheidingen uit het gebiedsgerichte beoordelingskader.

ROLHEKKEN, LUIKEN, ROLLUIKEN

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Rolhekken, luiken en rolluiken zijn voorzieningen om ruiten van gebouwen tegen inbraak en vandalisme te beschermen. Ter bescherming van het stadsschoon in de kernen en de overige winkelcentra en ter bevordering van het verblijfsklimaat in deze gebieden, worden rolhekken, luiken en rolluiken alleen toegestaan indien sprake is van een open structuur.

Het aanbrengen van rolhekken, luiken of rolluiken bij woningen en woongebouwen is vergunningsvrij. Bij andere gebouwen dan woningen en woongebouwen is het vergunningsvrij, mits aan de binnenzijde van de uitwendige scheidingsconstructie geplaatst en voor tenminste 90% bestaande uit glasheldere doorkijkopeningen. Dat heeft onder meer tot gevolg dat dergelijke hekken of luiken niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente bij een vergunningsvrij rolhek, luik of rolluik achteraf ingrijpen als dit in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Een vergunningsvrij rolhek, luik of rolluik dat voldoet aan de onderstaande welstandscriteria valt in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Vergunningen en Handhaving aanbevolen.

De hieronder genoemde welstandscriteria zijn bruikbaar voor rolhekken, luiken en rolluiken waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd. Voldoet het bouwplan niet aan deze criteria dan wordt het aan de welstandscommissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens de algemene en de gebiedsgerichte welstandscriteria gebruikt.

TRENDSETTER

Een rolhek, luik of rolluik voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek is aan een eerder voor het betreffende bouwblok of straat door de welstandscommissie goedgekeurde en als zodanig aangewezen trendsetter. Informatie over de trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

LOKETCRITERIA VOOR EEN ROLHEK, LUIK OF ROLLUIK

Als er geen trendsetter is, voldoet een rolhek, luik of rolluik in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- een rolhek, luik of rolluik aangebracht aan de buitenzijde van de gevel dient voor minimaal 90% transparant te zijn.
- rolhekken, luiken of rolluiken moeten op een architectonisch verantwoorde manier in de gevel worden opgenomen (bij getoogde ramen de bovenzones op een verantwoorde manier dichtten).
- kleuren moeten harmoniëren met de gevel, ongeverfde materialen zijn niet toegestaan.
- rolkasten, geleidingen en rolhekken moeten zo goed mogelijk in de gevel worden ingepast, kasten dienen waar mogelijk te worden ingebouwd.

SPRIET-, STAAF- OF SCHOTELANTENNES

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Het Verdrag van Rome regelt de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Artikel 10 van dit verdrag waarborgt de vrijheid van meningsuiting. Op grond hiervan moet een antenne voor het zenden of ontvangen van signalen mogelijk zijn. Burgers kunnen zich echter niet altijd op deze bepaling beroepen om toestemming van de gemeente af te dwingen. In het verdrag is namelijk ook een beperkingclausule opgenomen: de vrijheid van meningsuiting kan worden beperkt om de belangen van derden te beschermen. Toegepast op antennes kan worden gesteld dat een antenne die de omgeving zeer negatief beïnvloedt door welstandstoezicht kan worden tegengehouden. Bepalende factoren hierbij zijn bijvoorbeeld de afstand van de antenne tot de woningen en tuinen van omwonenden, de vormgeving en de hoogte van het bouwwerk alsmede de aard van de omgeving.

Het plaatsen van spriet-, staaf- of schotelantennes is binnen ruime randvoorwaarden vergunningsvrij. Dat heeft onder meer tot gevolg dat het aanbrengen daarvan niet preventief, dus vooraf, wordt beoordeeld op redelijke eisen van welstand. Wel kan de gemeente achteraf ingrijpen als ze in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand (dit gebeurt op grond van de excessenregeling). Vergunningsvrije spriet-, staaf- of schotelantennes die voldoen aan de onderstaande welstandscriteria vallen in ieder geval niet onder deze regeling. Bij twijfel wordt vooroverleg met de afdeling Bouwzaken, Ruimtelijke Ordening en Milieu aanbevolen.

Bij een vergunningplichtige antenne treedt het bestemmingsplan in eerste instantie regelend op voor wat betreft plaatsing en maatvoering. Antennes vallen onder de bepalingen voor 'bouwwerken, geen gebouw zijnde'. In de meeste bestemmingsplannen mogen deze antennes tot 12,00 of 15,00 meter hoog worden gebouwd. Nadere informatie hierover is te verkrijgen bij het loket Vergunningen en Handhaving van uw gemeente.

De hieronder genoemde welstandscriteria zijn bruikbaar voor spriet-, staaf of schotelantennes waarvoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd en die volgens het bestemmingsplan zijn toegestaan. Voldoet het plan niet aan deze criteria dan wordt het aan de welstandscommissie voorgelegd, die bij de beoordeling tevens de algemene en de gebiedsgerichte welstandscriteria gebruikt. Dit geldt overigens ook voor bouwvergunningaanvragen voor vakwerkmasten en GSM-installaties.

LOKETCRITERIA VOOR SPRIET-, STAAF- OF SCHOTELANTENNE

Een spriet-, staaf- of schotel antenne voldoet in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan:

- niet aangebracht nabij, op of aan monumenten of beeldbepalende panden.
- niet aan de voorzijde van bouwwerken c.q. gebouwen.
- materiaal, kleur en detaillering onopvallend en in relatie tot de omgeving.
- de doorsnede van een schotelantenne niet meer dan 2.00 meter.

RECLAME

BESCHRIJVING EN BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Reclame is een publieke aanprijzing van een bedrijf, een product of een dienst. Reclames op borden, lichtreclames en spandoeken of vlaggen vormen een belangrijk en beeldbepalend element van de openbare ruimte. In gebieden met commerciële functies zijn reclames op zijn plaats en verhogen ze de visuele aantrekkingskracht van de omgeving, hoewel daar een kritische grens aan verbonden is. In andere gebieden zijn (bepaalde) reclame-uitingen ongewenst. Met behulp van aanvullend reclamebeleid en een project voor gevelverbetering kan de gemeente het effect van reclame op de ruimtelijke kwaliteit in positieve zin te reguleren.

TRENDSETTER

Reclame-uitingen voldoen in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als deze identiek zijn aan een voor het betreffende bouwblok of in de betreffende straat eerder als zodanig door de welstandscommissie goedgekeurde trendsetter. Informatie over de trendsetters is verkrijgbaar bij de afdeling Vergunningen en Handhaving.

Als er geen trendsetter is, voldoet een reclame-uiting in ieder geval aan redelijke eisen van welstand als aan onderstaande criteria wordt voldaan.

LOKETCRITERIA VOOR RECLAMES

Plaatsing:

- Loodrecht op (maximaal 0,60 x, 0,60 m) of evenwijdig en vlak aan (maximaal ter breedte van de helft van het pand, met een maximum van 2 m en een hoogte van 0,60 m), de gevel.
- Onder de dorpellijn van de eerste etage of daarmee gelijk te stellen hoogte.
- Alleen aan de entreezijde van het pand.
- Geen reclame-uitingen die het uitzicht op de openbare ruimte ernstig belemmeren.
- Geen reclame-uitingen op het dak (horizonvervuiling).

Algemene vormgeving:

- In voorgevel reclame-uiting als zelfstandig element vormgeven, waarbij de maatvoering en detailleringen zijn afgestemd op en harmoniëren met de oorspronkelijke gevel.
- In voorgevel samenhang en ritmiek van de straatwand niet verstoren.
- Reclame integreren in de architectuur en beperken tot het hoogst noodzakelijke.
- Geen mechanisch bewegende delen.
- Geen lichtcouranten of lichtreclame met veranderlijk of intermitterend licht.
- Geen daglichtreflecterende reclame.

Cumulatie:

- Maximaal twee reclame-uitingen per pand, bij voorkeur een loodrecht op de gevel en een evenwijdig en plat op de gevel.

Overig:

- Geen reclame voor diensten of producten die niet in het pand plaatsvinden respectievelijk worden verkocht.
- Geen losse merkenreclame.
- Bij het betreffende gebied genoemde welstandscriteria voor reclame-uitingen.

In deze gevallen kan via de ambtelijke sneltoets een positief welstandsoordeel worden verkregen. Voldoet een reclame-uiting niet aan deze criteria of is er sprake van een bijzondere situatie waarbij twijfel bestaat aan de toepasbaarheid van deze criteria dan wordt het plan voorgelegd aan de welstandscommissie, die bij de beoordeling gebruik maakt van de van toepassing zijnde gebiedsgerichte, objectgerichte en algemene welstandscriteria.

3. Lijst van monumenten

- Lijst van rijksbeschermden monumenten volgens de Monumentenwet 1988 inclusief eventuele beschermden stads- en dorpsgezichten, provinciale en gemeentelijke monumenten, beeldbepalende objecten, per gemeente.

Overzicht monumenten gemeente Nuth

Gemeente Nuth, Rijksmonumenten

Kern Hulsberg:

Aalbekerweg 85-87-89
 Aalbekerweg 91
 Diepestraat 10
 Haasdallerweg 1
 Haasdallerweg 3
 Kampstraat 9
 Kampstraat 11
 Kampstraat 13
 Kampstraat 20
 Kampstraat 26
 Kampstraat 28-30
 Klimmenerweg 8
 Klimmenerweg 10
 Putweg 18
 Putweg 20
 Putweg 22
 Ravensboschstraat 22
 Wissengrachtweg 25
 Wissengrachtweg 49
 Wissengrachtweg 76
 Aalbekerweg 49
 Kerkheuvel (kerk)
 Schoolstraat 5 (klooster)

Kern Nuth:

Driesschenweg 2
 Bergerweg 2
 Branterweg 16
 Branterweg 18
 Branterweg 20
 Branterweg 22
 Dorpstraat 24 (kerk)
 Dorpstraat 49
 Dorpstraat naast 51
 Dorpstraat 61
 Hoekerweg 18
 Hellebroek 30
 Hellebroek 32
 Hommert 25
 Hunnecum 1
 Hunnecum 4

Hunnecum 6
 Hunnecum 7
 Hunnecum 17
 Kathagen bij nr 11 (wegkruis)
 Molenveld 6
 Molenveld 20
 Nierhoven 11-12
 Op de Kamp 1
 Op de Kamp 2
 Op de Kamp 3
 Stationsstraat 191 (pastorie)
 Stationsstraat 312
 Pingerweg 11
 Reijmersbekerweg 28-30
 Rozenstraat 1
 Terstraten 1
 Terstraten 2
 Terstraten 3
 Terstraten 4
 Terstraten 8
 Terstraten 9
 Terstraten 11
 Terstraten 12
 Maastrichterweg 12
 Maastrichterweg 14
 Daelderpad 1
 Vaesrade 62-64
 Spoorstraat e.a. (woninggroep Nuinhof 118 woningen)
 Spoorstraat 45,47 en 49
 Spoorstraat 46,48 en 50
 Parallelstraat 4 / Spoorstraat 42
 Parallelstraat 7, 9 en 11
 Parallelstraat 13 / Tiendstraat 54
 Parallelstraat 15 / Tiendstraat 53
 Parallelstraat 17, 19
 Spoorstraat 4, 5, 6, 7, 8, 8, 10, 11
 Spoorstraat 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 13, 15
 Spoorstraat 30, 32, 34, 36, 38, 40
 Spoorstraat 1 / Nuinhofstraat 2
 Nuinhofstraat 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18
 Nuinhofstraat 20 / Tiendstraat 2
 Tiendstraat 4, 6, 8, 10, 12, 14

Tiendstraat 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36
Tiendstraat 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52
Tiendstraat 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17
Tiendstraat 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39
Tiendstraat 41, 43, 45, 47, 49, 51
Nuinhofstraat 22 / Tiendstraat 1
Nuinhofstraat 24, 26, 28
Servatiusstraat (kerk)
Stationstraat 30
Valkenburgerweg 16

Kern Schimmert:

Billich 1
Op het Billich (terrein D, Rom. Tijd)
Groot Haasdalen 1
Groot Haasdalen 3
Groot Haasdalen 5
Groot Haasdalen 15-15a
Groot Haasdalen 17
Groot Haasdalen 18
Groot Haasdalen 19
Groot Haasdalen 24
Groot Haasdalen 30
Groot Haasdalen 32-34
Haagstraat 5
Hoofdstraat 1-3
Hoofdstraat 5-7

Hoofdstraat 97
Kleverstraat 10
Kruisstraat / Beek (hardstenen kruis)
Kruisstraat 29
Nieuwstraat 11
Op de Bies 41-45
De Bockhofweg 1,3 (watertoren)
Hoofdstraat 26
Hoofdstraat 86 (kerk)
Montfortstraat 2 (pastorie)

Kern Wijnandsrade:

Opfergeltstraat 1 (kasteel linkervleugel)
Opfergeltstraat 3 (kasteel rechternleugel)
Conventuelenstraat 16
Opfergeltstraat 4 (kerk)
Oudenboschstraat 41
Swier 30
Swier 17 (achter nr. 49)
Swier 60
Terlindenweg 100
Vink 2
Vink 9
Vink 10
Biesenweg (terrein Romeinse Tijd)
Niethuizen 64
Oudenboschstraat 39

Gemeente Nuth, beeldbepalende panden Kern Nuth Nierhoven Kamp Hellebroek

Hellebroek 29, 30, 31, 32, 42, 44, 49, 60, 62, 65, 67,
69, 84, 84a, 86, 86a, 86b
Pingerweg 11, 14
Eijkenderweg 25, 27
Pastorijstraat 58
Kamp 1, 2, 3, 4, 10
Stegelstraat 3, 5, 20
Nierhoven 11, 11a, 13, 14, 20, 21
Stationsstraat 312
Molenveld 6,8,10,20,22

Nuth Centrum

Kerk Dorpstraat
Pastorijstraat 6
Stationstraat 191

Aalbeek

Nieuwenhuisstraat 1a
Nieuwenhuisstraat 18
Nieuwenhuisstraat 20
Nieuwenhuisstraat 21
Nieuwenhuisstraat 22
Nieuwenhuisstraat 43
Nieuwenhuisstraat 51
Aalbekerweg 49 (en koetshuis)
Aalbekerweg 54
Aalbekerweg 52
Aalbekerweg 89
Aalbekerweg 46
Aalbekerweg 36-36a-38-40-42
Aalbekerweg 69
Aalbekerweg 65-67
Aalbekerweg 61
Aalbekerweg 85
Bosscherweg 2
Bosscherweg 4-6
Bosscherweg 7
Bosscherweg 28 / Felisgats 2

Arensghout Kleingenhout

Diepestraat 18-20
Diepestraat 23
Diepestraat 25
Ravensboschstraat 14
Ravensboschstraat 26
Ravensboschstraat 28
Ravensboschstraat 35
Ravensboschstraat 37
Ravensboschstraat 39
Ravensboschstraat 50
Ravensboschstraat 47
Ravensboschstraat 51
Kampstraat 20

Kampstraat 26
Kampstraat 28
Kampstraat 11
Kampstraat 13
Kampstraat 19
Kampstraat 21
Kampstraat 23
Kampstraat 25
Putweg 4
Putweg 6
Putweg 10
Putweg 12
Putweg 18-20
Putweg 22

Grijzegrubben

Berger Verbindingsweg 6-8
Grijzegrubben 14
Grijzegrubben 31
Grijzegrubben 34
Grijzegrubben 40
Grijzegrubben 42
Grijzegrubben 61
Grijzegrubben 63
Grijzegrubben 65
Grijzegrubben 70
Grijzegrubben 83
Grijzegrubben 94
Grijzegrubben 66

Hulsberg

Mr. Brulsstraat 4-6
Mr. Brulsstraat 10
Mr. Brulsstraat 12
Mr. Brulsstraat 14
Mr. Brulsstraat 16
Mr. Brulsstraat 18
Mr. Brulsstraat 22-24-26
Mr. Brulsstraat 28
Mr. Brulsstraat 3-5
Mr. Brulsstraat 7-9
Mr. Brulsstraat 11
Mr. Brulsstraat 13
Mr. Brulsstraat 15
Kerkheuvel 1
Kerkheuvel 2
Kerkheuvel 3-5
Kerkheuvel 7
Kerkheuvel 12
Kerkheuvel (kerk)
Klimmenderweg 8
Wilhelminaplein 8
Schoolstraat 5
Schoolstraat 44

Schoolstraat 46
 Schoolstraat 50
 Wissengrachtweg 2
 Raadhuisstraat 8
 Raadhuisstraat 10
 Raadhuisstraat 25
 Raadhuisstraat 33
 Raadhuisstraat 37
 Raadhuisstraat 43
 Raadhuisstraat 53
 Raadhuisstraat 55-57
 Raadhuisstraat 59

Hunneceum

Hunneceum 2
 Hunneceum 3
 Hunneceum 6
 Hunneceum 7
 Hunneceum 17
 Hunneceum 22
 Hunneceum 27

Schimmert

Groot Haasdal 7
 Groot Haasdal 7a
 Groot Haasdal 9
 Groot Haasdal 21
 Groot Haasdal 23-25
 Groot Haasdal 25a-27
 Groot Haasdal 31
 Groot Haasdal 33
 Groot Haasdal 35
 Groot Haasdal 10-12
 Groot Haasdal 14
 Groot Haasdal 16
 Groot Haasdal 20
 Groot Haasdal 22
 Groot Haasdal 26
 Groot Haasdal 28-28a
 Platzputterweg 1
 Veltjensweg 1
 Kleverstraat 1
 Kleverstraat 3
 Kleverstraat 5
 Kleverstraat 2
 Kleverstraat 4
 Kleverstraat 8
 Trichterstraat 13
 Trichterstraat 25
 Trichterstraat 29
 Trichterstraat 6
 Trichterstraat 18
 Klein Haasdal 3
 Klein Haasdal 9-11
 Klein Haasdal 13
 Klein Haasdal 15

Klein Haasdal 27
 Klein Haasdal 29
 Klein Haasdal 41
 Klein Haasdal 47
 Klein Haasdal 49
 Klein Haasdal 53
 Klein Haasdal 55
 Klein Haasdal 57
 Klein Haasdal 63
 Klein Haasdal 67
 Klein Haasdal 69
 Klein Haasdal 73
 Klein Haasdal 6-8
 Klein Haasdal 20-22
 Klein Haasdal 46
 Klein Haasdal 66
 Klein Haasdal 70-72
 Klein Haasdal 76
 Klein Haasdal 86
 Nieuwstraat 3-3a
 Nieuwstraat 5
 Nieuwstraat 7
 Nieuwstraat 15-17
 Nieuwstraat 27
 Nieuwstraat 29
 Nieuwstraat 33
 Nieuwstraat 2
 Nieuwstraat 4
 Nieuwstraat 10-10a
 Nieuwstraat 32-34
 Oranjeplein 6
 Oranjeplein 7
 Oranjeplein 8-9
 Molenstraat 4-6-8
 Bockhofweg
 Hoofdstraat 39
 Hoofdstraat 47-49
 Hoofdstraat 51
 Hoofdstraat 61
 Hoofdstraat 63
 Hoofdstraat 65
 Hoofdstraat 69
 Hoofdstraat 79-81
 Hoofdstraat 83
 Hoofdstraat 85
 Hoofdstraat 89
 Hoofdstraat 91
 Hoofdstraat 93-95
 Hoofdstraat 113-115
 Hoofdstraat 4
 Hoofdstraat 8-10
 Hoofdstraat 16
 Hoofdstraat 18
 Hoofdstraat 26
 Hoofdstraat 36-38
 Hoofdstraat 56

Hoofdstraat 58-60-62	Op de Bies 19
Hoofdstraat 68	Op de Bies 21
Hoofdstraat 70-72	Op de Bies 21b-23
Hoofdstraat 74 t/m 74e	Op de Bies 41-45
Hoofdstraat 76-78	Op de Bies 47-49
Hoofdstraat 80-82	Op de Bies 51
Hoofdstraat 84	Op de Bies 53
Hoofdstraat 86	Op de Bies 55-59
Hoofdstraat 88	Op de Bies 61
Hoofdstraat 92-94	Op de Bies 2
Hoofdstraat 98	Op de Bies 20-22-24-24c
Hoofdstraat 110	Op de Bies 36-38
Montfortstraat 5	Op de Bies 52-52a-52b
Montfortstraat 9-11	Op de Bies (kapel)
Montfortstraat 2	Vauwerhofsweg 8
Struik 2	Vauwerhofsweg 18
Struik 12	Rozemarijnstraat 15-15a
Struik 16	Rozemarijnstraat 14
Mareweg 21	
Mareweg 14	<u>Terstraten</u>
Mareweg 16	Terstraten 5
Langstraat 29-31	Terstraten 6
Langstraat 65-67-69	
Langstraat 71-73	<u>Tervoorts</u>
Langstraat 2	Voorsterstraat 29
Langstraat 16	Voorsterstraat 52
Langstraat 26	Voorsterstraat 62
Langstraat 90	Voorsterstraat 64
Langstraat 92	
Langstraat 96-98	<u>Wissengracht</u>
Kruisstraat 3-5	Wissengrachtweg 25
Kruisstraat 9	Wissengrachtweg 43
Kruisstraat 15	
Kruisstraat 23	<u>Buitengebied</u>
Kruisstraat 29-29a	Achter Schimmert 1
Kruisstraat 2	Achter Schimmert 2
Kruisstraat 12	Bekerbaan 55-57
Kruisstraat 32-345	Bekerbaan 59
Oensel 3	Bongerd 3
Oensel 5	Bosscherweg 10
Oensel 7	Brommelen 1
Oensel 8	Brommelen 5
Haagstraat 7-9	Brommelen 6
Haagstraat 11	Charles Eijkckdreef
Haagstraat 2	Diepestraat 16-18-20
Haagstraat 6	Driesschenweg 2
Haagstraat 8	Geitenweg 1-2-3-4
De Kling 31	Groot Haasdal 2
De Kling 35	Haasdallerweg 7
De Kling 35a-37	Heihofweg 1
De Kling 49	Helle 4
De Kling 12	Hellebroek 62
De Kling 22	Hellebroek 88
De Kling 24	Horenweg 54
Op de Bies 1	Kleingenhoustersteeg ong.
Op de Bies 5	Kleingenhoustersteeg 2-4

Klein Haasdal ong.
Laar 15
Laar 16-17
Mareweg 26
Naanhofsweg 3
Nelisweg 10
Nelisweg 9-11-13
Nelisweg 16
Niethuizen 63
Nieuwenhuysstraat 23

Nieuwenhuysstraat 29
Nieuwenhuysstraat 30
Oensel 10
Ravenboschstraat 38
Vink 1
Vink 3
Vink 4
Vink ong.
Wissengrachtweg 8

Gemeente Nuth, beschermde stads- en dorpsgezichten

Terstraten (kern Terstraten en Maastrichterweg 14 en 16)

Gemeente Nuth:, gemeentelijke lijst van monumenten

Geen gemeentelijke monumenten

Gemeente Nuth, Belvédèregebieden

Ja, ligt in Belvédèregebied.

Overzicht monumenten gemeente Onderbanken

Overzicht monumenten gemeente Simpelveld

Pastoriestraat tegenover 1	Simpelveld	R 33584
Bulkemstraat 1	Simpelveld	R 33585
Bulkemstraat 3	Simpelveld	R 33586
Bulkemstraat 41	Simpelveld	R 33587
Bulkemstraat 43	Simpelveld	R 33588
Irmstraat 63	Simpelveld	R 33589
Irmstraat 88	Simpelveld	R 33590
Pastoriestraat 13	Simpelveld	R 33591
Oude Molenstraat 2	Simpelveld	R 33592
Oude Molenstraat 6	Simpelveld	R 33593
Sint Nicolaasstraat 31	Simpelveld	R 33594
Baneheide 22	Baneheide	R 33595
Baneheide 24	baneheide	R 33596
Weiweg 1	Simpelveld	R 33597
Heiweg 1	Bocholtz	R 33598
Overhuizerstraat 2	Bocholtz	R 33599
Pastoor Neujeanstraat 6	Bocholtz	R 33600
Pastoor Neujeanstraat 8	Bocholtz	R 33601
Paumstraat 12	Bocholtz	R 33602
Paumstraat 14	Bocholtz	R 33603
Paumstraat 16	Bocholtz	R 33604
Hofstraat 9	Bocholtz	R 33605
Schoolstraat 40	Bocholtz	R 33606
	Bocholtz	
	Bocholtz	
Wilhelminastraat 48	Bocholtz	R 33607
Wilhelminastraat 50	Bocholtz	R 33608
Zandberg 20	Bocholtz	R 33609
Bosschenhuizen bij 13	Bosschenhuizen	R 33610
Bosschenhuizen 20	Simpelveld	R 33611
Bosschenhuizen 21	Simpelveld	R 33612
Waalbroek 46 (Broek)	Simpelveld	R 33613
Waalbroek 48	Simpelveld	R 33614
Peuschensheiderweg 1	Simpelveld	R 33615
Molsberg 96	Simpelveld	R 33616
Baneheide 31 (Baneheide)	Simpelveld	R 33617
	Simpelveld	
Baneheide 28 (Baneheide)	Simpelveld	R 33618
Baneheiderweg 36	Bocholtzherhei	R 46893
Stationstraat 18	Simpelveld	R 518642
Vroenkuijlerweg bij 1	Simpelveld	R 518643
Stationstraat bij 18	Simpelveld	R 518644
	Simpelveld	R 518645
Rodeput 12	Simpelveld	R 518647
Kloosterstraat 68	Simpelveld	R 518648
Kloosterstraat 70	Simpelveld	R 518649
Kloosterstraat bij 86	Simpelveld	R 518650
	Simpelveld	R 518651
	Simpelveld	R 518652
Schiffelderstraat bij 44	Simpelveld	R 518653

Wijnstraat 21

Simpelveld

R 518654

Overzicht monumenten gemeente Voerendaal

Barrier	90	Barrier	Boerderij, molen, bedrijf
Barrier	92	Barrier	Boerderij, molen, bedrijf
Colmont	5	Colmont	Boerderij, molen, bedrijf
Colmont	13	Colmont	Boerderij, molen, bedrijf
Craubekerstraat	2	Craubeek	Boerderij, molen, bedrijf
Kaardenbekerweg	5	Craubeek	Boerderij, molen, bedrijf
Kaardenbekerweg	30	Craubeek	Boerderij, molen, bedrijf
Penderskoolhofweg	1	Craubeek	Boerderij, molen, bedrijf
Heek	3	Heek	Boerderij, molen, bedrijf
Klimmenderstraat	100	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Klimmenderstraat	102	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Klimmenderstraat	104	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Klimmenderstraat	2	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Mareheiweg	2	Klimmen	Weg- en waterbouwk.werken
Overheek	7	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Schoolstraat	6	Klimmen	Religieuze gebouwen
Schoolstraat	6	Klimmen	Religieuze gebouwen
Terveurt	1	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Terveurt	1	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Terveurt	1	Klimmen	Woningen en woningbcomplx
Terveurt	1	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Terveurt	1	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Vrijthof	11	Klimmen	Woningen en woningbcomplx
Vrijthof	4	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Vrijthof	5	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
Mingersborg	20	Mingersberg	Boerderij, molen, bedrijf
Mingersborg	22	Mingersberg	Boerderij, molen, bedrijf
Vrouwenheide	1	Mingersberg	Boerderij, molen, bedrijf
Mareheiweg	2	Ransdaal	Handel,kant.,opsl.transp.
Ransdalerstraat	28	Ransdaal	Boerderij, molen, bedrijf
Ransdalerstraat	30	Ransdaal	Boerderij, molen, bedrijf
Ransdalerstraat	32	Ransdaal	Boerderij, molen, bedrijf
Ransdalerstraat	43	Ransdaal	Boerderij, molen, bedrijf
Ransdalerstraat	10	Ransdaal	Woningen en woningbcomplx
Ransdalerstraat	74	Ransdaal	Religieuze gebouwen
Ransdalerstraat	74	Ransdaal	Religieuze gebouwen
Kalfshofweg	1	Retersbeek	Boerderij, molen, bedrijf
Putweg	45	Retersbeek	Kastelen,landh.,parken ed Woningen en woningbcomplx
Retersbekerweg	12	Retersbeek	woningbcomplx
Retersbekerweg	40	Retersbeek	Boerderij, molen, bedrijf
Retersbekerweg	46	Retersbeek	Boerderij, molen, bedrijf
Retersbekerweg	54	Retersbeek	Boerderij, molen, bedrijf

Retersbekerweg	53	Retersbeek	Boerderij, molen, bedrijf
Retersbekerweg	88	Retersbeek	Kastelen,landh.,parken ed
Mareheiweg	30	Termaar	Boerderij, molen, bedrijf
Dalstraat	2	Ubachsberg	Boerderij, molen, bedrijf
Hunsstraat	20	Ubachsberg	Boerderij, molen, bedrijf
Kerkstraat	30	Ubachsberg	Religieuze gebouwen
Schoolstraat	23	Ubachsberg	Boerderij, molen, bedrijf
Cortenbach	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Cortenbach	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Cortenbach	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Cortenbach	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Cortenbach	2	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Cortenbach	3	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Cortenbach	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Daelsweg	16	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Dalstraat	16	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Haeren	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Heerlerweg	103	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Jeustraat	77	Voerendaal	Handel,kant.,opsl,transp.
Kerkplein	37	Voerendaal	Religieuze gebouwen
Kerkplein	57	Voerendaal	Woningen en woningbcomplx
Kerkplein	2	Voerendaal	Woningen en woningbcomplx
Op Gen Hek	20	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Overst Voerendaal	4	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Penderskoolhofweg	3	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Pontstraat	35	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Steinweg	7	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Steinweg	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Steinweg	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Steinweg	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Steinweg	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Steinweg	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Steinweg	1	Voerendaal	Kastelen,landh.,parken ed
Valkenburgerweg	46	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Winthagen	28	Voerendaal	Boerderij, molen, bedrijf
Esschenderweg	1	Weustenrade	Boerderij, molen, bedrijf
Klimmenderstraat	7	Klimmen	Boerderij, molen, bedrijf
N.v.t.		Weustenrade	Boerderij, molen, bedrijf
Oliemolenstraat	34	Weustenrade	Boerderij, molen, bedrijf
Winthagen	1	Winthagen	Boerderij, molen, bedrijf
Winthagen	2	Winthagen	Boerderij, molen, bedrijf
Winthagen	3	Winthagen	Boerderij, molen, bedrijf
Winthagen	4	Winthagen	Boerderij, molen, bedrijf
Winthagen	9	Winthagen	Boerderij, molen, bedrijf

Begrippenlijst

Amorf	gebied, straat of plein; bedoeld wordt dat het gebied niet volledig of duidelijk begrensd wordt. Meer concreet is de straat of pleinwand onvolledig of zeer divers waardoor de ruimtelijke werking sterk verminderd wordt. De uitstraling van onderdelen die in sterke mate afwijken kunnen wel de identiteit bepalen, positief of negatief.
Beoordeling	Beoordeling van de beschreven en bestaande situatie in een gebied: waarbij onderscheid wordt gemaakt in identiteit, waardering, dynamiek en ontwikkelingen, hieruit wordt vervolgens de kijkrichting bepaald.
Beschermen	regime gericht op beschermen van situatie
Beschrijving	Volgens schema opgebouwde analyse van gebieden, beschreven naar stedenbouwkundig, architectuur niveau en de mogelijke relatie.
Carréhoeve	Zuid Limburgse carré hoeve, historisch type boerderij waarbij woongebouw en schuren rondom en binnenplaats gesitueerd zijn; bebouwing met rondgaande langskappen, veelal in grootschalige vorm; typerend is de gesloten defensieve buitengevel met hoge getoogde poorten. Variaties: (kasteel) hoeve met bijzonder hoofdwoongebouw of vrijstaand bijzonder vormgegeven hoofdgebouw; vakwerkbouw; binnenplaats in vorm van polygoon of aan een zijde open; meerdere typen aan elkaar geschakeld (meestal in historische kernen).
Cluster	groep van woningen of bebouwing die min of meer een samenhangend geheel vormen in tegenstelling tot de omgeving of op grond van wezenlijk andere kenmerken in omringende gebied. Bijvoorbeeld een groep historisch gebouwen, niet tot kern of dorp uitgegroeid, geïsoleerd in een onbebouwde omgeving; een blokbebouwing niet of onduidelijk aangesloten bij een dorp of stedelijk gebied, geïsoleerd in het landschap
Contouren	Begrenzing van bebouwde gebieden, zowel kernen als stedelijk gebied. In welstandsbeleid wordt hieronder een zone verstaan waarin een bepaalde ruimtelijke kwaliteit (van nieuwe en bestaande bebouwing) wordt beoogd. Dit staat los van de rode of groene contouren (beperking van bebouwingmogelijkheden) als bedoeld in het POL beleid, immers de bebouwingmogelijkheden worden bepaald in het RO beleid.
Cul-de-sac	Inrichting van een doodlopende straat met een keerlus aan het dood lopend eind.
Decenniumbuurt	gebied met decennium woningen en bijbehorende inrichting
Historische bebouwing indicatie	bebouwing gerealiseerd tot 1875
Oude bebouwing indicatie	bebouwing gerealiseerd van 1875 tot 1950
Jongere bebouwing indicatie	bebouwing gerealiseerd vanaf 1950
Decennium woningen indicatie	bebouwing gerealiseerd in:
	50 er jaren: blokken (aaneen), hoge dichtheid, weinig groen en min pp.
	60 er jaren: stroken en blokken (ook flats) incidenteel tweeblok, beperkt groen en min pp.
	70 er jaren: stroken en blokken, structureel groen en structureel wegen en veel pp.
	80 er jaren: kleinschalig, woonerf, groen en structureel pp.
	90 er jaren: grootschalige vormelementen bebouwing en straten, veel groen en pp.
Doorsnijdbaarheid	Een gebied is ontsloten door wegen en omgeven door barrières. De ontsluitingsstructuur in straten, stegen en voetpaden of groenzones geeft een gebied een kenmerkend patroon van blokken die (privé) niet toegankelijk zijn. De toegankelijke openbare ruimte is bepalend voor de belevingswaarde van een gebied en kenmerkend voor het stedenbouwkundig niveau.
Dwars- langskap	kenmerk van bebouwing waarbij de nokrichting haaks of dwars op de weg as staat of waarbij de nok parallel aan de weg as loopt.
Dynamiek	te verwachten bouwactiviteiten: voor kleine bouwen; kleinschalige bouwactiviteiten voornamelijk zonder voorwaarden sec
Functies/ Voorzieningen	winkels, kantoren, maatschappelijke doeleinden en ambachtelijke bedrijvigheid ingedeeld op schaalorde van verzorgingsgebied:
	Winkel op de hoek: kleinste schaal niveau in dorp of buurtschap (niet compleet)
	Buurtniveau: kleinste combinatie dagelijkse behoeften
	Wijkniveau: combinatie ook niet dagelijks producten
	Stedelijk: op gemeentelijk niveau, regionaal of bovenregionaal niveau

Genius Loci	vertaald: de geest van de plek; kenmerk van een omgeving, nader bepaald door samenspel van bebouwing, omgeving, hun relatie in cultuurhistorisch perspectief voor iedereen voelbaar aanwezig en bepalend voor waardering en identiteit.
Geomorfologie	beschrijving van de terrein situatie aan de hand van de geologische opbouw en ontstaansgeschiedenis.
Gesloten structuur	kenmerkende aaneengeslotenheid van bebouwing, meestal wand in stedelijk gebied bijvoorbeeld pleinwand, straatwand of typologie gesloten bouwblokken.
Grubben	Droge beekdalen (haaks op watervoerende beekdalen), door water uitgesleten dalen in hoger gelegen gebied (Plateau), meestal ontbreekt een duidelijke waterloop of beek maar de grube heeft een actieve functie als waterloop.
Handhaven	huidige situatie als nulloptie nemen, niet verslechteren maar ook niet direct actief verbeteren van situatie.
Historische bebouwing	indicatie bebouwing gerealiseerd tot 1875
Historisch patroon	Structuur van wegen en waterlopen voor 1840; deze structuur is nog steeds aanwezig maar door jongere ingrepen, ontginningen, ruilverkaveling verlegging Rijksweg, auto en spoorwegen, veelal doorsneden. Het historisch patroon is kenmerkend voor oudere kleinschalige agrarische gebieden.
Horizon	Contour van de omgeving, vooral in het heuvelland sterk wisselend afhankelijk van het hoogte punt waar de waarnemer staat; vanaf de dalbodem is de horizon dichterbij en beperkt tot de heuvel top en het dal doorzicht de horizon; boven op een plateau of heuvelrug is de horizon veel uitgestrekter.
Identiteit	specifieke kenmerken van een gebied die positief of negatief een belangrijk deel bepalen van herkenbaarheid en beleving van een gebied. Gradatie in sterk- neutraal- zwak; karakter, speciaal kenmerk of detail bebouwing of omgeving, idem voor relatie bebouwing en omgeving
Incident	objecten in het landschap die door hun vorm, bouwmasa en verschijningsvorm sterk afsteken binnen hun omgeving en praktisch geen relatie hebben met het omringend gebied. Zie beschrijving in hoofdlijn.
Jongere bebouwing	indicatie bebouwing gerealiseerd vanaf 1950
Kijkrichting	beschrijving van de toekomstschets van een gebied;
Kleine bouwen	bouwwerken en activiteiten daarbij als bedoeld in de AMvB.
Korrel	Stedenbouwkundige korrel: aanduiding van typologie stedelijk gebied ingedeeld naar maat en omvang van bebouwing en dichtheid in verhouding met open ruimte van straat, plein en percelering; deze korrel bevat een veelheid aan elementen die in een bepaalde verhouding typerend zijn. Niet elk gebouw bestaat uit alle en gelijke onderdelen, maar elk object bezit wel een veelheid aan de betreffende elementen maar wijkt op een of enkele punt net af van de groots gemene deler.
Krentenpap	In de beschrijving van overwegend onbebouwde gebieden gehanteerd begrip om aan te geven dat het gebied relatief veel heeft voor het betreffende gebied in een bepaalde vorm verspreid. Het gebied is vooral niet te ervaren en beleven als "leeg" want overal kun je bebouwing zien die als krenten in de pap liggen.
Landmark	Object dat in landschap (meestal door bouwhoogte en massa) zeer markant aanwezig is, dit kan zowel positief als negatief zijn. In landschappelijke context markeert het object de directe omgeving (ook wel domineren) en fungeert als herkenningsteken (fabrieksschoorsteen of –silo, kerktoren, brug, mast) en ordeningselement (voor stedelijk gebied of landschap) voor zichtlijnen, oriëntatie en indeling (bij, voor en achter X, ten noorden of oosten, etc)
Langschuur	woning-schuur in een en hetzelfde rechthoekig bouwvolume, 1 bouwlaag met (mansarde)kap waarin woongedeelte overloopt in bijgebouw en opslagruimte.
Lokale beschrijving	beschrijving landschap en ontwikkeling gebied als verklaring van indeling in grotere componenten en opbouw welstandsgebieden; nota voor welstandsbeleid voor gemeenten afzonderlijk, toegespitst op de gemeentelijke visie maar gebaseerd op de kadernota regio beschrijving.
Ontwikkelingen	grootschalige projectmatige bouwactiviteit, meestal met speciale voorwaarden (BKP, of BP.); deze kunnen van invloed zijn op de gewenste beeldvorm van een gebied.
Open structuur	kenmerkende hoeveelheid open ruimte (aantallen in straatwand, aantal meters in rooilijn) die bepalend zijn voor een gebied. Bijvoorbeeld een bungalowpark, zij-aan-zij en rug-aan-rug woningen of een lintbebouwing met veel open plekken, dit in tegenstelling tot gesloten structuur.
Gesloten structuur	kenmerkende aaneengeslotenheid van bebouwing, meestal wand in stedelijk gebied bijvoorbeeld pleinwand, straatwand of typologie gesloten bouwblokken.
Oude bebouwing	indicatie bebouwing gerealiseerd van 1875 tot 1950
Percelering	Verdeling van het grondgebied in kadastrale percelen met bijbehorende bebouwing; hoofdgebouw in rooilijn en bijgebouwen. De percelering is typerend voor bouwblokken bijvoorbeeld stroken bouw of zij-

	aan-zij-rug-aan-rug woningen). De percelering is tevens een belangrijk kenmerk van een gesloten straatwand; de breedte van de percelen is meestal de breedte van de afzonderlijke gebouwen en in relatie met de bouwhoogte en gevelopbouw karakteristiek voor een gebied (ritmering bebouwing, korrel van een gebied, maat voor nieuwe invullingen).
Rand	overgang bebouwd gebied naar onbebouwd gebied = landschap
Rechtstand	langsdoorzicht in straat of opeenvolging van straten in een rechte lijn; ter vergelijking bij een meanderend straatverloop of bij kromming van de weg is de rechtstand en de zichtlijn heel beperkt.
Regio beschrijving	algemene beschrijving landschap en ontwikkeling gebied als verklaring van indeling in grotere componenten en opbouw welstandsgebieden; kadernota voor welstandsbeleid voor meerdere gemeenten.
Steilrand	hoogteverschil in het rivierlandschap, geomorfologisch kenmerk als gevolg van insnijding rivier in landschap; zo ontstaat indeling in terrassen en randen. De randen kunnen markant tot minimaal zijn. De benaming "steil" kan misleidend zijn in gevallen het beperkte hoogteverschil uitgestrekt is over tientallen meters en alleen als glooiing zichtbaar is. In de hoger gelegen terrassen kunnen nog vennen of poelen bestaan als relict van zeer oude Maasarmen. De oostelijke steilrand van de Maas is een insnijding in de rivierduinen, geologische afzetting van zandgronden oostelijk van de Maas in de beschrijving aangehaald als stroomrug. In de uiterwaarden komen nog relicten voor in de vorm van hoogten als zandruggen en oude Maasarmen.
Straatprofiel	kenmerkende (doorsnede van) de ruimte tussen straatwanden, inclusief voortuin, openbaar groen en openbare weg, van gevel tot gevel; van belang is de verhouding van breedte tot de bebouwingshoogte: kenmerken bijvoorbeeld de stedenbouwkundige dimensie en belevingswaarde van plein, straat, boulevard of steeg.
Topografie	Beschrijving van de terreingesteldheid van natuurlijke aard of voortkomend door cultuuringrepen; dit betreft met name de hoogte verschillen in een gebied.
Vijfde gevel	Aanzicht van bebouwde omgeving vooral vanuit een oogpunt dat bebouwing zichtbaar is vanaf een hoogte verschil; het begrip is ontleend aan de architectuur: de opbouw en vormgeving van het dakvlak als vijfde gevel van een gebouw. Te onderscheiden is het uitzicht over een grote afstand tot bijvoorbeeld de rand van een kern (vanaf tegenoverliggende helling in dalen); het neerzien op bebouwing vanaf grote hoogte, waarbij daken en bijgebouwen in het oog springen; het opzien tegen bebouwing die hoger ligt (boven op heuvel) ten opzichte van de bebouwing waar toeschouwer staat.
Waardering	Hierbij is onderscheid te maken in belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde. Gradatie in hoog-neutraal-laag. Belevingswaarde: herkenbaarheid, uitstraling, etc. Gebruikswaarde: praktische invulling gebied (niet mooi maar noodzakelijk) Toekomstwaarde: vooral potentie van een gebied (goede onderdelen die later uitgewerkt kunnen worden) of duurzaamheid (waterhuishouding, warmtegebruik, bezonning, etc).

